

روزنامه ایران شروع روزنامه‌نگاری مدرن بود

رسانه هم ناچار به پیروی از آن بود. شاید ترتیبات یا نگرش‌های مدیران وقت روزنامه ایران هم در این جهت‌گیری‌ها نقش داشته است.

نکته دیگر درباره روزنامه ایران، حضور چهره‌های مؤثر فرهنگ و مطبوعات در این رسانه بود. روزنامه ایران بویژه در دوران اصلاحات و حتی در سال‌های پس از آن، چهره‌های مؤثری را به عنوان مدیر، نویسنده و حتی مسئولان بخش‌های مختلف به خود دید. این امر سبب شد مجموعه روزنامه ایران، ترکیب قدرتمندی را حفظ کند.

امروز بعضی‌ها معتقدند در ایران، روزنامه‌های کاغذی جایگاه گذشته را ندارند و بیشتر باید به رسانه‌های الکترونیکی و شبکه‌های اجتماعی فکر کرد، اما نمی‌توان نقش روزنامه‌ها را نادیده گرفت. در این میان و البته میان روزنامه‌های کشور، جایگاه و نقش روزنامه ایران همچنان ویژه و برجسته است. این نقش، وقتی با لحاظ نوگرایی و پیشگامی روزنامه ایران در نوگرایی روزنامه‌ها در اوایل دهه ۷۰ در نظر گرفته شود، اهمیت بیشتری می‌یابد.

در دوره‌های اصلاحات و اعتدال، روزنامه ایران به‌رغم حفظ جسارت و شجاعت و انجام رسالت حرفه‌ای خود، همواره تلاش می‌کرد اعتدال را در زندگی سیاسی جامعه نمایندگی کند. روزنامه ایران در دوره‌هایی از فعالیت خود، پاسخگوی جدی بسیاری از شبهات بود، بویژه شبهاتی که در دوران اصلاحات علیه این جریان ساخته و مطرح می‌شد. به عبارت دیگر، این رسانه تابعی به‌نگام و به‌روز از اتفاقات کشور بود.

در دوران آقای هاشمی این بحث مطرح بود که دولت هم باید رسانه یا روزنامه‌ای از آن خود داشته باشد. هدف از چنین تصمیمی این بود که میان سایر رسانه‌ها و دستگاه‌هایی که هر یک رسانه‌های خود را داشتند، دولت هم تریبون رسانه‌ای خود را داشته باشد تا بتواند نقش سخنگویی و تبیین دیدگاه‌های دولت را ایفا کند، در عین حال نظرات و دیدگاه‌های مردم را نیز با دولت در میان بگذارد. روزنامه ایران در دوره‌های ریاست جمهوری آیت‌الله‌هاشمی رفسنجانی و سید محمد خاتمی توانست به خوبی این نقش را ایفا کند، اما در دوره‌هایی هم شاهد اعوجاج‌ها و حرکت به سمت افراط و تفریط در این روزنامه بوده‌ایم.

آنچه مهم است اینکه روزنامه ایران بتواند در هر دوره‌ای این مسأله را به درستی تشخیص دهد که چگونه نقش واسط را میان مردم و دولت ایفا کند. تشخیص این نقش، مانع خوبی برای افراط و تفریط‌ها در این رسانه خواهد بود.

روزنامه ایران از ابتدای فعالیت خود یک روزنامه جهت‌آفرین و نوگرا بود. زمانی که روزنامه ایران فعالیت خود را آغاز کرد، غیر از روزنامه‌های سنتی کیهان و اطلاعات، تنها روزنامه همشهری منتشر می‌شد. روزنامه همشهری هم که در دوران فعالیت آقای کرباسچی به عنوان شهردار تهران منتشر می‌شد، اتفاقاً ایده نوبی بود. روزنامه ایران بعد از روزنامه همشهری منتشر شد که توانست

پس از روزنامه همشهری، نوگرایی را به شکل دیگری دنبال کند. آقای فریدون وردی‌نژاد که در آن زمان به عنوان مدیر خبرگزاری ایرنا فعالیت می‌کرد، ایده انتشار روزنامه ایران را مطرح کرد. در عین حال خود آقای وردی‌نژاد بود که اولین سنگ بنای روزنامه ایران را گذاشت و اولین کارها مانند ایجاد سازمان اداری، تشکیل گروه تحریریه و مواردی از این دست، در دوره حضور و با مدیریت آقای وردی‌نژاد دنبال شد.

روزنامه ایران با خط‌مشی نوگرایی، پس از روزنامه همشهری در عرصه مطبوعات حضور یافت و فعالیت خود را آغاز کرد و توانست جایگاه خوبی میان روزنامه‌های آن زمان به خود اختصاص دهد. در آن هنگام تیراژ یا شمارگان اول روزنامه‌ها در اختیار روزنامه همشهری بود، اما روزنامه ایران توانست پس از مدتی فعالیت، در شمارگان که به معنای میزان فروش و مخاطبان روزنامه هم هست، از روزنامه همشهری پیشی بگیرد.

در واقع انتشار روزنامه ایران در آن زمان توانست یک اتفاق بزرگ فرهنگی و سیاسی در جامعه ما ایجاد کند. گرچه به لحاظ شکل، روزنامه همشهری را باید در زمره اولین روزنامه‌های نوگرا قلمداد کرد، اما در زمینه روزنگاری نوگرا، باید اولین جایگاه را به روزنامه ایران اختصاص داد. به عبارت دقیق‌تر، فعالیت روزنامه ایران به معنای آغاز روزنامه‌نگاری مدرن در کشور بود که پس از همشهری، این یک اتفاق خوب و شیرین برای ما محسوب می‌شد.

بدون اغراق روزنامه ایران در دوران اصلاحات بازوی اصلی جریان اصلاحات بود. روزنامه ایران این جایگاه را مدیون جسارت مدیر مسئول خود بود، اما پس از پایان دولت اصلاحات و زمانی که عصر پوپولیسم در سیاست ایران فرا رسید، روزنامه ایران هم سرنوشت دیگری پیدا کرد؛ این روزنامه در آن زمان که به عصر خالص‌سازی هم معروف بود، مسیر دیگری را دنبال کرد، مسیری که البته اقتضای کار رسانه‌ای اش نبود، بلکه از طرف مدیران سیاسی وقت به این روزنامه ابلاغ می‌شد و این

محمد علی ابطی

رئیس دفتر
رئیس جمهوری
در دوره اصلاحات

**بدون اغراق
روزنامه ایران در
دوران اصلاحات
بازوی اصلی
جریان اصلاحات
بود. روزنامه ایران
این جایگاه را
مدیون جسارت
مدیر مسئول
خود بود، اما
پس از پایان
دولت اصلاحات
و زمانی که
عصر پوپولیسم
در سیاست
ایران فرا رسید،
روزنامه ایران هم
سرنوشت دیگری
پیدا کرد**

